

Kolstrups vegne, at vi ikke løser alle problemer med dette forslag, og det vil regeringen gerne bekræfte i et bidrag til betænkningen. Vi vil gerne se på omkostninger, vi vil også gerne se på tilgrænsende områder, som har været nævnt her undervejs, og jeg glæder mig til det gode samarbejde, der lægges op til under udvalgsarbejdet.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 159: Forslag til lov om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet og lov om sikkerhed til søs. (Administrative bøder for ulovlig udtømning af olie-, last- og affaldsjournal, administrativ tilbageholdelse og skærpede bøder).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 15/12 99).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Niels Bloch Jespersen (S):

Det handler om en ændring af lov om beskyttelse af havmiljø og lov om sikkerhed til søs.

Det er en kendt faktor, at det altid hjælper at appellere til folks pengepung, når det gælder om at ændre adfærd. Vi har i alt for mange år været underlagt skibenes miljøsvineri i de danske farvande. Det er ellers ikke regler, der mangler. Der har i flere år været forbud mod at udlede skibsaffald i de danske have, både i Østersøen, Skagerrak, Nordsøen, som er underlagt internationale regler som særligt beskyttede områder.

Vi har allerede på flere punkter forbedret muligheden for at forfølge miljøsyndere. Overvågning af havene er blevet betydeligt udbygget, og procedurerne for at tage prøver og analyser af den udledte olie er blevet forbedret, således at vi står stærkere i en mulig retssag mod synderne.

Problemet er blot, at mange af skibene er over alle bjerge, inden en sag er bygget op. Vi mangler derfor forstærkede håndhævelsesredskaber i kampen mod miljøsvineriet til havs.

Lovforslag nr. L 159 handler derfor i bund og grund om at gøre det nemmere at forfølge miljøsyndere. Vi skal have mulighed for at uddele administrative bøder til skibe, der har overtrådt de internationale bestemmelser. Yderligere skal muligheden for at tilbageholde skibe forbedres, således at vi kan nægte et skib sejltiladelse, indtil der er stillet kaution, eller bøden er betalt, da vi af bitter erfaring har lært, at det kan være ret svært at få bødekravet indfriet fra skibene, når de først er over alle bjerge.

En anden del af lovforslaget omhandler en forøgelse af det nuværende bødeniveau, der kun ligger på 3.000-5.000 kr., hvilket er uhørt lavt set i forhold til de skadevirkninger, det har på vores miljø. Bødeniveauet skal stå mål med skaden på miljøet, og også virke som incitament til, at skibene overholder reglerne. Med de nye ændringer til loven skal det også være muligt at afkræve bøder fra skibe, der ikke har orden i deres olie- og affaldsjournaler. Skibsførerne bliver herved tvunget til at aflevere deres affald i havnene, da det ellers vil fremgå af deres journaler.

Alt i alt gode redskaber i kampen for et bedre havmiljø og et spark i retning mod de principper, vi følger på landjorden, nemlig at forureneren betaler.

Jeg skal på vegne af SF's ordfører, hr. Jørn Jespersen, meddele, at SF støtter forslaget, og samtidig skal jeg på Socialdemokratiets vegne anbefale forslaget til fortsat velvillig behandling.

Hans Christian Schmidt (V):

I forlængelse af behandlingen af lovforslag nr. L 158 kan Venstre ligeledes tilslutte sig dette forslag. Vi synes, forslaget er godt. Der er et stigende behov for at styrke håndhævelsesmulighederne over for olieforureningen.

Jeg må sige, der er områder i forslaget, der er mindre heldigt behandlet, men det ser vi frem til at drøfte i den videre udvalgsbehandling.

F.eks. som anført af Advokatsamfundet er det problematisk, at der ikke tilsikres »at bødeforlæg og krav om konfiskation skal tilstilles den ansvarlige samtidig og samlet. Det må være et fundamentalt krav, at den pågældende skal kunne overskue alle retsvirkninger af en vedtagelse, forinden forseelsen erkendes.«

Det er vi meget enige i, og det tror jeg også, vi må kunne finde hinanden i i udvalget.

Vi er positive over for, at forslaget fint følger de intentioner op, der også lå i lovforslag nr. L 158, om at forsøge at skabe bedre forhold for vores havmiljø.

I beretningen om olieforurening i danske farvande fra den 26. juni 1999 støttede Venstre, at man undersøgte muligheden for at indføre administrative bøder i forbindelse med ulovlige olieudledninger til søs samt ved manglende eller mangelfulde olielast- og affaldsjournaler, og vi støttede ligeledes, at miljø- og energiministeren undersøgte muligheden for at indføre øvrige sanktioner i tillæg til bødestrafen.

Venstre påpegede, at vi helst så, at domstolens bødeniveau blev hævet frem for at indføre administrative bøder. Det mener vi stadig, men når det ikke kan gennemføres, ser vi alligevel det fremlagte forslag som en klar forbedring.

Der er lagt op til nogle effektfulde indgreb, hvilket vi stærkt støtter. Vi mener, at bødestørrelserne bør drøftes yderligere i udvalget. Det gælder ikke arbejdsgruppens anbefalinger vedrørende olieudledninger, som Venstre finder i fin overensstemmelse med de ønsker, vi havde i beretningen. Men vi må drøfte bødeniveauet for manglende førelse af olie- og affaldsjournaler. Der er måske nok mulighed for, at vi skal ind og kigge på nogle nuancer. Man kunne godt forestille sig, at bøderne i nogle af tilfældene burde være højere end det, der er foreslået. Men det må vi også kigge på under udvalgsarbejdet.

Vi vil også i udvalget bede ministeren om at udarbejde et notat, hvori han redegør for rækkevidden af kompetence og bemyndigelse i forslaget. Vi vil senere vurdere forslagens virkning, når det har fungeret en periode. Vi synes, vi må give hinanden håndslag på, at vi skal se, om det har den virkning, som vi håber på.

Man kan godt være lidt nervøs, for der er nogle ting, som skal falde i hak. Men lad os nu se. Vi vil følge det og gerne revidere forslaget, hvis det viser sig, at det ikke virker efter hensigten. Men indtil det er bevist, tror vi på forslaget og kan støtte det.

Henriette Kjær (KF):

Efter at have fulgt problematikken om havforurening og set, hvilke omkostninger det har for dyr, især fugle, og vores kyststrækninger, må jeg sige, at der er behov for nogle mere effektive redskaber, end vi hidtil har taget i brug. Og selv om man kan have betænkeligheder ved administrative bøder, så er de i hvert fald effektive. Vi kender det fra hastighedskontroller på veje, hvor politiet har mulighed for med det samme at udstede en bøde, hvis vi ikke overholder hastighedsgrænserne. Og nu foreslås det så, at der skal kan kunne udstedes administrative bøder for ulovlig udtømning af olie og ved mangelfulde journaler.

I Det Konservative Folkeparti ser vi det som et nødvendigt værktøj til at komme olieforureningen til livs, og vi støtter derfor denne lov og også den hjemmel, der nu vil blive indført, som giver mulighed for at tilbageholde et skib til sikring af bødekraft, indtil sikkerhed er stillet.

Så foreslås det, at bødeniveauet hæves, og det har vi også selv anbefalet kraftigt i beretningen fra Miljøudvalget. Der er latterligt små beløb, bøderne lyder på i dag. Vi synes endda, at det niveau, der foreslås på 15.000 kr. som minimum stigende til 100.000 kr. for ulovlig tømning af 10.000 l olie, er for lille. Vi så gerne et højere beløb, men det kan være, at ministeren kan fortælle, hvordan man er nået til de tal, der her foreslås.

Med dette forslag får vi altså langt bedre redskaber til at forfølge og straffe de, der formaster sig til at dumpe olie i vore have, og sådan skal det være.

Så håber vi bare, at man kan finde et erstatningsfly for det, der nu skal holde øje med kronprinsen oppe på Grønland. For ham skal der jo holdes øje med, men synderne, der lukker olie ud i havet, skal altså ikke have frit spil de næste par måneder, så måske forsvaret midlertidigt kunne sætte et andet fly ind. Det ville være meget belejligt.

Svend Aage Fauverholdt (DF):

Det lovforslag, vi behandler her, er nemt for Dansk Folkeparti at tage stilling til, for i vores principprogram står der helt klart, at miljøsyndere betaler omkostningerne ved oprydningen. Der er nu sat nogle forskellige bødetal på, og spørgsmålet er, om det er nok i den sag her, for der er jo altid oprydning og andre ting derefter, så det kan være lidt vanskeligt. Jeg tror da, hvis vi når at fange nogen, at vi skulle henvende os

til det enkelte rederi og forelægge dem regningen plus en bøde til dem, som har drejet på håndtagene. Det må være det mest rigtige, hvis der er et kraftigt olieudslip.

Det drejer sig hverken om 5.000 eller 10.000 eller 15.000 kr. Det er jo meget større beløb, det drejer sig om, når vi skal have ryddet op efter dem. Men derfor kan vi godt måske hver især gå med nogle ideer, som kunne gøre det endnu bedre.

I Dansk Folkeparti snakker vi om, hvorfor vi ikke har lidt mere overvågning af vores fartøjer. Vi har det af flyene, og vi har også af bilerne, hvor vi kan registrere nogle ting, bl.a., hvor stærkt de kører. Og spørgsmålet er, om der også måske på skibe kunne sættes målere, som helt klart kunne vise, hvis nogen kom til at dreje på et håndtag, som de ikke skulle have drejet på. Så kunne det måles.

Men det kan jo ikke bare være et dansk fænomen. Det skal jo virkelig være alle skibe, der krydser de danske have, som skal have det installeret. Det er da en sag, vi kan arbejde videre med. Vi går til udvalgsarbejdet med lovforslaget, som det ligger her, men vi synes nok måske lige, der skal tages stilling til, at vi også skal have finansieret det store oprydningsarbejde, der også ligger, plus at vi skal give en bøde.

Ebbe Kalnæs (CD):

Også lovforslaget her, L 159, kan få CD' s fulde støtte. Vi er ganske enige i målet. Vi er ganske enige i væsentlige forhøjelser af bøder. Om de skal forhøjes yderligere, skal jeg lade være usagt her, men de skal i hvert fald ikke være for små. Der er ikke nogen grund til overhovedet at holde hånden hverken over eller under nogen, som ved en direkte handling ødelægger miljøet både for dyr og natur i det hele taget, så det har vores fulde støtte.

Så må vi så håbe, at vi også sådan rent organisatorisk efterhånden finder nogle ordninger, der gør, at succesraten bliver stor, når det gælder om at fange nogle af de her syndere. Hidtil har de nugældende jo vist sig ikke at slå rigtig til, og derfor vil jeg også herfor opfordre til, at man bestræber sig på at sætte meget stærkt ind på det her område.

Så er der et enkelt punkt, som jeg regner med, vi mellem første og anden behandling lige kan få drøftet igennem, som vi er gjort opmærksomme på, nemlig det, at man i bemærkningerne har en enkelt vending om, at det her

også gælder for fly og platforme, men i øvrigt er det ikke rigtig behandlet i loven.

Det ser umiddelbart lidt mærkeligt ud, men jeg kan huske, at da vi med Energiudvalget besøgte platformene, fik jeg en meget klar fornemmelse af, at man havde handleplaner, og man havde aftaler osv. på de områder og indberetningspligt osv. Så umiddelbart virker den tilføjelse i bemærkningerne og ikke i loven sådan hængt lidt på i sidste øjeblik for at være sikker på at få det hele med. Jeg er ikke sikker på, at den helt rigtigt hænger sammen med loven, for der jo netop på de andre områder er nogle meget klare regler allerede i dag.

Anders Samuelsen (RV):

Da den radikale ordfører på området heller ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne sige følgende:

Ikke mindst for et land som vores, der er omgivet af hav på stort set alle sider og med kilometervis af kystlinje, er det tvingende nødvendigt at sikre, at oliesyndere retsforfølges og straffes.

Og lovforslaget her indeholder netop en række elementer, som alle har til formål at simplificere og forenkle det vigtige arbejde med bekæmpelse af olieforureninger. Forslaget skaber hjemmel til, at der kan opkræves administrative bøder. Det gælder både i tilfælde af ulovlig udledning af olie, og når der konstateres utilstrækkelig journalføring for olie, last og affald.

Den ændring af lovgivningen, som der dermed lægges op til, er i overensstemmelse med den opfordring, som bl.a. Det Radikale Venstre gav udtryk for i Miljø- og Planlægningsudvalgets beretning for 1998 om olieforurening i de danske farvande.

Muligheden for at afslutte sager med administrative bøder indebærer indlysende fordele i form af enklere og mere effektiv sagsbehandling vel at mærke i de tilfælde, hvor den implicerede part indrømmer sine forseelser og indvilger i den administrative afgørelse.

Med lovforslaget skabes der endvidere hjemmel til, at der i havmiljøloven og i lov om sikkerhed til søs bliver mulighed for at kunne tilbageholde et skib til sikring af bødekrav og sagsomkostninger, indtil der er stillet sikkerhed.

Endelig indeholder lovforslaget forslag om skærpede bødeniveauer. Også på dette punkt efterkommes et ønske fra udvalgsberetningen. Bødestørrelser fra 3.000 kr. til 5.000 kr. hænger

jo på ingen måde sammen med den belastning af miljøet, som en olieforurening indebærer, eller med den besparelse, som et skib opnår ved ikke at anløbe en havn og benytte havnens modtagefaciliteter.

På den baggrund kan Det Radikale Venstre støtte forslaget.

Jette Gottlieb (EL):

Enhedslisten støtter forslaget, kan jeg fortælle på hr. Søren Kolstrups vegne. Forslaget vil medføre, at det bliver lidt mere usikkert og lidt mere dyrt at være miljøsvin ude på havet. Og det er en god ting.

Når det er sagt, så skal jeg ikke undlade at bemærke, at vi af høringssvarene kan se, at A.P. Møller-firmaet Mærsk Olie & Gas føler sig meget fornærmede over, at de nu også er omfattet af højere bødestraf for ulovlige udledninger.

I lyset af, at Søværnets Operative Kommando alene i 3. kvartal 1999 har registreret 23 olieforureninger fra Mærsk's olieplatforme, hvilket svarer til hver sjette af samtlige registrerede olieudslip i dette kvartal, så virker det ærlig talt noget arrogant, at de ønsker at være hævet over loven. Men da man åbenbart har erfaring for, at storkapitalen har visse særrettigheder i et kapitalistisk land som Danmark, ja, så er det jo klart, at de forsøger, når de har chancen.

Men det er da godt at se, at regeringen har afvist firmaets særinteresser i denne sag.

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg skal bare sige, at Kristeligt Folkeparti kan tilslutte sig forslaget her. Det er jo lettere at blive enige om de her administrative bøder end at få fanget nogen til at betale dem, men det har vi snakket så meget om gennem årene, at jeg har næsten opgivet troen på, at det kan lade sig gøre. Men vi kan fuldt ud tilslutte os lovforslaget her.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Det er utrolig glædeligt at høre ordførernes reaktioner. Jeg havde forudset, at vi kunne have en mere principiel drøftelse om det her punkt, end den vi har fået, og det er jeg faktisk glad for at vi har undgået.

Jeg synes, at meldingerne er mere positive, end man kunne have grund til at tro, når man læser den gamle beretning igennem.

Regeringen har arbejdet utrolig meget med det forslag, og det er for at sikre, at dette princip, som vi kender, og som fru Henriette Kjær

var inde på, f.eks. fra færdselslovgivningen, tillempe forureningsområdet til havs. Det har været meget, meget kompliceret, og jeg vil gerne sige tak til dem, der har bistået os med at gøre det, først og fremmest Justitsministeriet. Og det har taget lang tid, men der er også blevet gjort et meget grundigt arbejde, og derfor er jeg selvfølgelig glad for, at det er lykkedes at nå et resultat og et resultat, som jeg tror bliver effektivt, selv om der er masser af enkeltheder, vi må drøfte, så vi kan samle hele Folketinget bag os.

Jeg synes, det er godt, så jeg vil gerne sige tak til ordførerne for de indlæg, vi har hørt her i dag, og glæde mig over, at vi med dette forslag og det tidligere forslag og alle de andre initiativer, der er taget, faktisk styrker vores indsats på det område, ikke mindst den forebyggende.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlemmer af Folketinget Frank Aaen (EL), Keld Albrechtsen (EL), Jette Gottlieb (EL), Søren Kolstrup (EL) og Søren Søndergaard (EL) har meddelt mig, at de ønsker at stille følgende forespørgsel til statsministeren og socialministeren:

»Hvilke initiativer påtænker regeringen at gennemføre for at øge den sociale trykthed?« (Forespørgsel nr. F 32).

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 25. januar 2000 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.